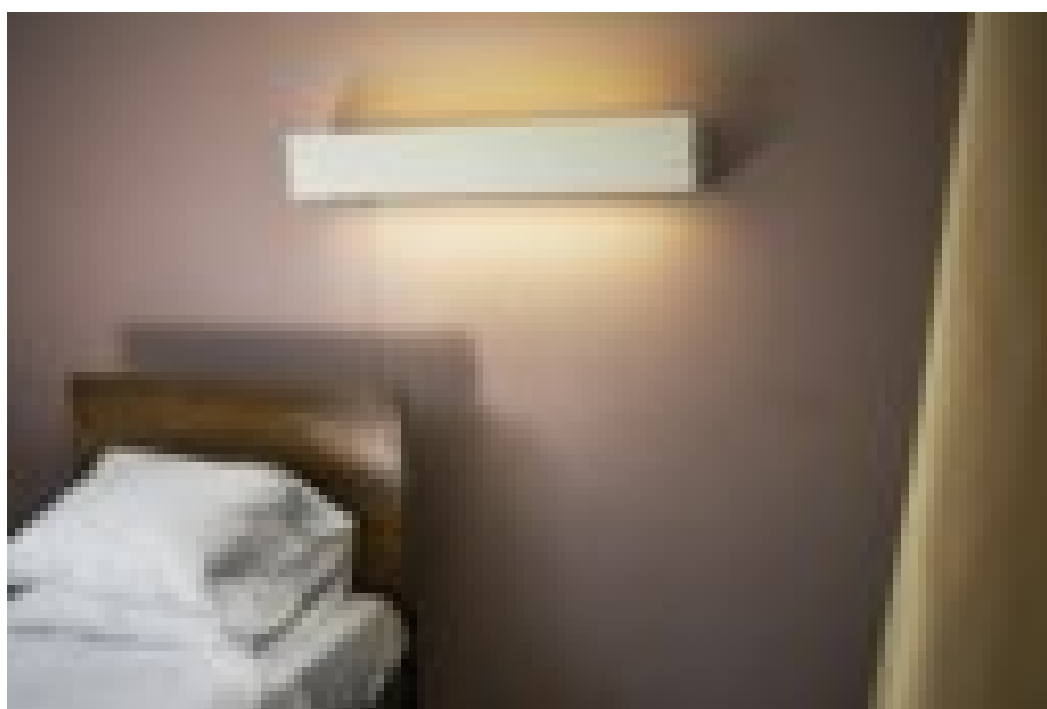

‘Ons niet meer bemoeien met euthanasie? Dat helpt bewoners niet vooruit’

Directeurs van woonzorgcentra zeggen dat bewoners hen zelf vaak betrekken bij een euthanasievraag. ‘We zijn fier op de warme, ethische zorg die we verlenen.’

Veerle Beel

Dinsdag 31 januari 2023 om 3.25 uur

‘De scheidingslijn tussen het zorgteam en de directie is niet altijd duidelijk.’ getty

‘Als wij het onderwerp van tafel zouden vegen, zou het pas echt moeilijk worden voor bewoners die euthanasie wensen’, zegt Jos Aben, Hij is algemeen directeur van het Zorgbedrijf Genk (ZOG) en reageert op een advies van de Orde van Artsen, waarover deze krant berichtte (DS 30 januari).

Op vraag van enkele Leif-artsen, die in woonzorgcentra op verzet waren gestoten, stelde de Orde dat directeurs van woonzorgcentra niet ingelicht hoeven te worden over een nakende euthanasie, tenzij om organisatorische redenen. De directie heeft geen rol te spelen in de uitklaring van de euthanasievraag en mag zich evenmin tegen de uitvoering verzetten.

- ‘Woonzorgcentra mogen zich niet moeien met euthanasie bewoners’

‘Uiteraard heb ik geen rol te spelen in de medische beslissing en moet ik die ook niet proberen te beïnvloeden’, aldus Aben. ‘Maar als directeur moet je wel een beleid voeren dat euthanasie en levenseindezorg bespreekbaar maakt onder bewoners, familie én medewerkers. Alleen zo krijgen bewoners en artsen de ruimte om daar sereen mee om te gaan.’

‘Bedankt’

Aben verwijst naar een bewoonster die hem de avond voor haar euthanasie op de kamer uitnodigde, om te bedanken dat dit kon en mocht in het woonzorgcentrum: ‘Het was ook voor haar een moeilijke beslissing geweest, maar haar fysieke lijden was te erg.’

Ook Sophia Deryckere, directeur van wzc Den Bogaet in Grimbergen, zegt dat ze betrokken wordt bij levenseindevragen van bewoners. Sommigen stellen een vraag naar euthanasie rechtstreeks aan haar. ‘Wij zien de bewoners dagelijks, er is een vertrouwensband.’

Sinds haar aantreden is één bewoner door euthanasie overleden. Onlangs bedacht een andere bewoner zich, nadat hij meer psychologische ondersteuning had gekregen. ‘Als directeur sta ik in

voor een warme, ethische zorg, met inspraak van bewoners en verbondenheid met de familie en medewerkers. Een vraag naar euthanasie is voor de omstanders niet altijd gemakkelijk. Daarom hebben we drie referentiepersonen levenseindezorg, die de collega's mee ondersteunen.'

'We gebruiken de **levenseindeapp LEA** en hebben ook een kwaliteitshandboek, waarin staat dat we openstaan voor de wens naar euthanasie. Het is niet aan ons om ertegen in te gaan.'

De patiënt beslist

Vanuit de werkgroep ethiek van Palliatieve Zorg Vlaanderen vertrok vorig jaar een brief naar de Orde van Artsen, waaraan de woonzorggroep Zorg-Saam ZKJ meeschreef. Daarin wordt hetzelfde standpunt uitgedrukt. 'Onze directies zijn, vanuit onze persoonsgerichte visie, heel betrokken en staan in nauw contact met bewoners en familie. De scheidingslijn tussen het zorgteam en de directie is in de praktijk niet altijd zo eenvoudig te bepalen', zegt groepsdirecteur Bert Van Kerkhove.

De Orde erkende in haar antwoord dat kwaliteitsvolle zorg een optimale samenwerking impliceert tussen directie, medewerkers en behandelende arts(en). Maar ze wijst erop dat de wet weinig ruimte laat: de beslissing komt alleen de patiënt toe, in overleg met de arts, die gebonden is aan zijn beroepsgeheim.

Sinds 2020 overleed een 12-tal bewoners van de groep Zorg-Saam ZKJ door euthanasie. Van Kerkhove: 'Artsen geven als feedback dat ze onze betrokkenheid en de zorgvuldige procedure als een meerwaarde ervaren, en niet als bemoeienis. Daarop mogen we fier zijn.'